

Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid

Advies van de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid
inzake de Tijdelijke wet bevrozing lonen 1994

Advies nummer 1
's-Gravenhage, 14 september 1994

Aan: De minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
Postbus 90805
2509 LV 's-Gravenhage

Bijlage

-1-

ROP/93.039
Z.1011

14 september 1993

Onderwerp

Advies inzake Tijdelijke
wet bevrozing lonen 1994

De advies-aanvraag van het kabinet aan de SER inzake een Tijdelijke wet bevrozing lonen 1994 is in afschrift tevens verzonden aan de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid (ROP). Aangezien de beoogde wet ook op de overheidssector betrekking heeft wenst de ROP het kabinet in kennis te stellen van het navolgende standpunt inzake de hem in afschrift toegezonden advies-aanvraag.

De ontwikkeling van de Nederlandse economie tekent zich in 1994 ongunstig af. Als gevolg daarvan stagneert de voorspelde werkgelegenheidsontwikkeling en wordt een werkloosheidsgroei waarneembaar. De ROP deelt de zorg van het kabinet met betrekking tot de werkloosheidsontwikkeling, zoals die uit de adviesaanvraag spreekt. Een actieve bijdrage aan de bevordering van de werkgelegenheid kan de geschetste zorgelijke ontwikkeling tegengaan. Daarbij zal het voorgestane werkgelegenheidsbeleid een brede aanpak behoeven, waaronder elementen kunnen worden begrepen als publieke investeringen, bevordering deeltijdarbeid en andere vormen van hervreiding van arbeid, arbeidsmarktverbetering door scholing, stimulering additionele arbeid e.d. In dat kader is beheersing van loonkostenontwikkeling en prijsontwikkeling gewenst. Een probleem hierbij is dat het totale beleidspakket pas op Prinsjesdag wordt gepresenteerd. De ROP heeft zich wat de inhoud van dit beleidspakket betreft dan ook alleen kunnen baseren op hetgeen de aanvullende adviesaanvraag daarover vermeldt.

De ROP is van oordeel dat aan sociale partners een beheersing van de loonkostenontwikkeling in 1994 mag worden gevraagd. Dit dient te passen in een gezamenlijke inspanning voor een effectief sociaal-economisch beleid, in het bijzonder gericht op een versterkt werkgelegenheidsbeleid van alle betrokkenen: overheid, werkgevers en werknemers in markt - en collectieve sector. Daarbij wijst de Raad er overigens op dat in de overheidssectoren al zeer veel jaren sprake is van een gematigde loonkostenontwikkeling. Ook voor 1993 tekent zich binnen de verschillende overheidssectoren een gematigde loonkostenontwikkeling af. De organisaties van werknemers en de werkgevers in de collectieve sector wijzen bovendien op de recent afgesproken tweejarige contracten in verschillende overheidssectoren, waarbij een zeer beheerste loonkostenontwikkeling in 1994 is beoogd.

Hoewel de ROP het oogmerk van een beheerste loonkostenontwikkeling onderschrijft, wil hij zijn twijfel uitspreken over de effectiviteit en de wenselijkheid van het middel dat het kabinet met de Tijdelijke wet bevrozing lonen 1994 voorstelt.

Wat de effectiviteit betreft is de Raad niet overtuigd van de bijdrage aan de werkgelegenheid die de Tijdelijke wet zou kunnen leveren, terwijl van de zijde van het kabinet gesteld wordt dat in zo'n bijdrage juist de belangrijkste reden voor een bevrozing van de lonen ligt. De Raad vraagt zich in dit verband af of een wettelijk opgelegde bevrozing niet tot een verhoging van het "incidenteel" en tot inhaalbewegingen zal leiden, waardoor het matigende effect van een bevrozing ongedaan zou worden gemaakt.

De ROP stelt zich op het standpunt dat een beheerste loonkostenontwikkeling primair in goed overleg tussen werkgevers en werknemers gerealiseerd dient te worden. De Tijdelijke wet zou naar het oordeel van de Raad een inbreuk betekenen op de onderhandelingsvrijheid en de decentralisatie en differentiatie van de arbeidsvoorwaarden die het Nederlandse stelsel van arbeidsvoorwaardenvorming kenmerken en (zeker sinds de invoering van het sectoren-model) ook kenmerkend zijn voor de overheidssector. Het negatieve effect van een overheidsingreep door middel van wetgeving zal ook het overlegklimaat in negatieve zin beïnvloeden.

De Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid adviseert het kabinet via de weg van overleg en wederzijdse overtuiging tussen sociale partners in markt en collectieve sector te trachten tot een gemeenschappelijk beleid in de richting van werkgelegenheidsbevordering in 1994 te komen. In dat kader ligt een evenzeer beheerste loonkostenontwikkeling in de rede.

C.A. Vrins,
plv. voorzitter.

Th. Dragt,
secretaris.